

સુપ્રભાતમ્
સુરેશ પ્રા. મહુ

ફોન : ૯૩૨૬૨૪૪

સલામી સવારની..

પ્રજા મરે કે તંત્ર, સાહેબશ્રી ને ગમતું ખે !
લોખાની ડોમાં પ્રદર્શન ધમ-ધમતું ખે !
રમતું ગ્રાંટમાં ને એમાંથી પણ જમતું ખે !
પણ, કેન્દ્રનું ગ્રાંટું આ તરફ નમતું ખે !!

જાતિ ન ધર્મ
આતંકીઓ હોય છે
કઠોર હૃદયી

પ્રજા મરે કે તંત્ર, સાહેબશ્રી ને ગમતું ખે !
લોખાની ડોમાં પ્રદર્શન ધમ-ધમતું ખે !
રમતું ગ્રાંટમાં ને એમાંથી પણ જમતું ખે !
પણ, કેન્દ્રનું ગ્રાંટું આ તરફ નમતું ખે !!

કેનાળો નહીં -
પણ બે દિવસમાં -
બાંધે બંગાળ !

ચિંતન

મિત્ર સ્વરજન લંઘનનું બુલ્લે દેખરેય ચાંદન : । આપત્તિક કષાપાણથી નરો જાનાતિ સારતામ્ ॥
‘મિત્રો, સ્વરજન, બંધુઓ, પોતાની બુલ્લિ અને પોતાની દીજા આ બધામાં કેટલું સંદ્રભ અને સંત્વંધ છે એ તો માણસને જ્યારે આપત્તિ આવી પડે ત્યારના કપરાકાળમાં જ એ બધાંની કાસોઈઝ પથર પણ જ ચકાસીનાંના થાય છે.’

‘દીજાંધ-ધમ-મિત્ર અર્દ નારો, આંદ્રકાલ પણેહિ ચારો’ એવી જ રીતે આ જ્વાલામાં
● મિત્રની કસોઈની આપત્તિ-મુશ્કેલીના સમયમાં એનો સાથ-સહીકાર કરો છે એની ખબર પડે છે.

● સગાં-સંબંધીઓ ધનદીવત-સત્તા હોય ત્યાં સુધી તો-મારો ભાઈ, મારો કાકો કર્ચ સંબંધો નાતારે પણ આપત્તિ સમયે બધાં દૂર થઈ જાય છે.

● જે જુદ્ધમાન બીજા માટે મદદરૂપ થતો હોય તેની બુલ્લિ પણ કપરા સમયમાં સાથ આપત્તિ નથી.
એટલે આમ જુઓ તો આપત્તિ એ એક કસોઈનો પથર છે જેના પર સાચાં સોનાની તપાસ થઈ જાય છે.

સુવિધાર

- આજનું કામ આપે જ કરો, બીજા દિવસની રાં પણ ન જુઓ, કારણ કે ‘આજ’ એ વિશેતનો મેંગ છે, અને ‘આવતીકાલ’ એ પરાવિતોનો પલાયનવાદ છે - ડૉ. જુનેન્દ્ર અદ્યિયા
- સવાલ : ભરા મોકાની વ્યાખ્યા શું ?, જવાબ : આંકડાનું મોત જે જ ખરો મોક્ષ- ધર્મશૂભ્ર
- સંબંધ મહેંક લ્યાગ : એનો સમપરીના ખાતરદી, એ મહેંક નિઃચાર્યાની નિર્ભર હ્યાથી, એ મહેંક સંબંધ સાથવાની નેક નિયતથી, એ મહેંક આપવાની સાથનાથી..
- સૂક્ષ્મ લાગવી તંતુઓથી વિશેતનો વાચની ઉધા કરી હોય તેનો અનુભવ જેણે માઝો હોય તેને જ સમજાય - એસ. ભાવાચાર્ય
- હૃદયના દાર પર કોઇ કોલબેલ હોતો નથી, એ તો સ્વીચ દાનાબ્યા વિના જ કોઈના આગમના ધનકારા સાંભળી જાય છે - મોરાની લાયુ
- બા એ ઘરનું મસ્તિષ્ઠ છે - ને મા એ ઘરનું ઘરનું હૃદય છે, મા-બાપ એ તો ગૃહમંદિરનાં ભગવાન (જ્યોતિ જગતા ભગવાન) છે. - એશો
- સાંકું હૃદય અને ઉધા સંસ્કાર એક સાથે નથી રહી શકતા - શાનસુખ - (સંકલન : દીપક વી. આસરા)

લોધ કથા

‘ઘડિયાળ’ જીવનમાં જૂલ જ ઉપયોગી છે. ક્ષેત્ર-ક્ષેત્ર પસાર થતા કાળનું ભાન કરાવે - સમયસર રહેવાની જગતિ આપે, ઉનાડે-સૂંધારાય, કાર્યક્રમ હાશકારો તો કાર્યક્રમ ચિંતા કરાવી દે છે. વિનાભાજુની દખિયો ઘડિયાળ :

ઘડિયાળનો એસે કાંઈ કાંઈ ના સેક્સ-નારો, જાણતાની ઉધા કાર્યક્રમ જેવી હોય તેને જ ભક્તિનું હોય..

ઘડિયાળનો બીજો કાંઈ કાંઈ ‘જનતા’ જેવો છે - પેલો નિષ્કારાન કાર્યક્રમ, પોતાના ઘ્યેચનું આખું ચક્ક પુંણ કરે ત્યારે જનતા-મિનિટ કાંઈ માંડ - એક લિંદુથી બીજા લિંદુ સુધી ખસે - એક પગનું માંડ હાયે !

- ને બીજો કાંઈ કાંઈ કાંઈ ‘સરકાર’ છે. કાર્યક્રમ નિષ્કારો રાં-દિવસ પરિશ્રમ કરે પછી જનતાનો થોડો લાગો સહી સહી કરે એ બધાં માંડું ચક્ક પુંણ કરે ત્યારે સરકાર માંડ થોડીક આગળ ચાલે !

વિનોભાજુની ઘડિયાળ’ માટેની આજની પરિસ્થિતિ પણ કેટલી સહજ અને સાચી છે ??

Email - sureshchandrabhatt18@gmail.com

તમે શું માનો છો : ઈશ્વર હશે કે નહિ હોય?

ઇશ્વરના અસ્તિત્વ વિશે મારા મનમાં એ સ્પષ્ટ વિચાર-ધ્યાલ છે. મેથમ ધ્યાલ એ છે કે જગતમાં ઈશ્વર-િશ્વર રેલું કશું છે જ નહિ. ઇશ્વરના હોવા અંગેની તમામ આંગુહીન્દ્રસ બોગસ અને બકવાસ છે. બીજો ધ્યાલ એવો છે કે કાદાચ ઇશ્વર હોય તો પણ તેને આપણે જેવો દારી બેની છીએ એવો તો એ જ હોય.

ઇશ્વરની આપણી શોધ ઇશ્વરની મૂર્તિ સુધી પહોંચીને સમાધ થઈ ગઈ છે. મૂર્તિ મળી એટલે ઇશ્વર મળી ગયો હોય અને રાજુ-રાજુ થઈને આપણે તેની આજાપાળ કરવા મંડી પડીએ છીએ. શિયાળામાં ઇશ્વરને મૂર્તિને તીનાં કપડાં પહેલાવાચ છે અને તીનાં માં કપડાં પહેલાવાચ છે. ઇશ્વરની એક કલ્પના કે નિરજન-નિરજાર હોવાની છે. જે એ કલ્પના સાચી હોય તો ઇશ્વરને ઠંડી-ગરની ન લાગે, ભૂમ પણ ન લાગે. પણી તો છ્યાણ લાગે અને જેવે અને એને બેદે અને પ્રસાદ બદ્ધું બકવાસ બની જાય.

ગરૂભડિયા ગામના બાવાએ ઇશ્વર વિશે સાવ જ વાહિયાન અને આંભક તસવીર આપણી સમક્ષ પેદા કરી છે. ઇશ્વર એટલે જો એ કોઈ લાંબે આપણેને પણિશમેન્ટ કરવા બેઠેલી કોઈ કૂરુ અને તાનાશાહી બિજાની વ્યક્તિ ન હોય!

તમે જોયું હોશે કે નાસ્તિક માધારોનું ઈશ્વર કશું ઉખાડી નથી શકતો. નાસ્તિક માધારો બિનદાસ જીવે છે. તેમને કશા નડતર નથી હોતા. તેમની ગ્રહદશા કદી ઊંચી-નીચી નથી થતી. દેવ કે દેવી કદીયે કોઈ નાસ્તિક માધારસ પર કોપાયમાન થયાનું સાંભળ્યું નથી. ઊલટાનું જે લોકો ઇશ્વરમાં શ્રદ્ધા રાપે છે તેઓ જ ડગલે ને પગલે દુઃખી

થાયાની બિજાની બસને વારંવાર એક્સિસનટ થયા હોય છે. કદી કોઈ આંખ નથી આવતી? આસ્તિક માધાર દર્દેક પરિસ્થિતિ માટે ઇશ્વર અને ભાગ્યને જવાબદાર માને છે, નાસ્તિક માધાર અનુકૂળ અથવા પ્રતિકુળ તમામ ઘટનાઓને માત્ર જીવનના એક રાખાલિક ક્રમશૈખ જુખે છે. ઈશ્વર હોય તો એ કોઈને હુદ્દી થયા એ ખરો? આપણી ગલતીઓ અને આપણા ગુનાઓને માફ કરીને એવા ઇશ્વરમાં આપણને શી જરૂર? મને એવો જ ઈશ્વર ગમે જે મને મારી મરજી મુજબ અને મોજાયી જુવાળા એ.

કંટલાક લોકો દી-ંગાં હોય છે. તેઓ સામાન્ય સંઝેગોમાં ઇશ્વરના અસ્તિત્વની નાસ્તિકાલાના એક કેંદ્ર જેણે એવી નાસ્તિક માધાર દર્દેક પરિસ્થિતિ માટે ઇશ્વર અને ભાગ્યને જવાબદાર માને છે, નાસ્તિક માધાર અનુકૂળ અથવા પ્રતિકુળ તમામ ઘટનાઓને માત્ર જીવનના એક રાખાલિક ક્રમશૈખ જુખે છે. ઈશ્વર હોય તો એ કોઈને હુદ્દી થયા એ ખરો? આપણા ગલતીઓ